

تعیین غلظت کشندگی (LC₅₀) گل آلوودگی ناشی از رسوبات رودخانه سفیدرود بر روی *(Acipenser persicus)* تاسماهی ایرانی

محمد یوسفی گراکویی^(۱)؛ شعبانعلی نظامی^(۲)؛ کریم مهدی نژاد^(۳)؛ حسین خارا^(۴)؛
ذبیح ا... پژند^(۵) و مجید محمد نژاد^(۶)

mohammad 58_myg@yahoo.com

۱۶۱۶ - گروه شیلات دانشگاه آزاد اسلامی واحد لاهیجان، لاهیجان صندوق پستی:

۱۴۱۵۵ - موسسه تحقیقات شیلات ایران، تهران صندوق پستی: ۶۱۱۶

۴۱۶۲۵ - انتستیتو تحقیقات بین‌المللی ماهیان خاویاری دکتر دادمان، رشت صندوق پستی: ۲۴۶۴

تاریخ پذیرش: تیر ۱۳۸۵ تاریخ دریافت: آذر ۱۳۸۴

چکیده

در سال ۱۳۸۴ اثر رسوبات سفید رود روی بچه ماهیان تاسماهی ایرانی (*Acipenser persicus*) با متوسط وزنی ۳ تا ۵ گرم مورد بررسی قرار گرفت. برای این منظور آزمایشها با ۶ تیمار، ۳ تکرار و یک شاهد در آکواریومهای ۲۰ لیتری انجام شد. درون هر آکواریوم ۱۰ عدد بچه ماهی تاسماهی ایرانی رهاسازی گردید. بدین ترتیب غلظت کشندگی رسوبات سفید رود (LC₅₀ در ۹۶ ساعت) طی ۴ روز مورد بررسی قرار گرفت. در طول آزمایش عوامل فیزیکی و شیمیایی آب از قبیل pH، اکسیژن و دما اندازه گیری شدند که بترتیب برابر با ۸، ۸/۵ میلی گرم، ۲۵±۱ درجه سانتی گراد بودند. براساس نتایج بدست آمده غلظت کشندگی (در ۹۶ ساعت) رسوبات بر روی بچه ماهیان مورد آزمایش ۱۵۳۶۷/۳۹ میلی گرم در لیتر و همچنین میزان غلظت کشندگی (در ۲۴ ساعت) نیز ۱۴۴۸۸۲/۰۴ میلی گرم در لیتر محاسبه گردید. در ادامه حداکثر غلظت مجاز رسب بر روی بچه ماهیان تاسماهی ایرانی ۱۵۳۶/۷۴ میلی گرم در لیتر محاسبه گردید.

لغات کلیدی: تاسماهی ایرانی، *Acipenser persicus*، رسب، حداکثر غلظت مجاز، سفیدرود

مقدمه

به تاسماهی ایرانی است که از اهمیت بالایی برخوردار است (وثوقی و مستجیر، ۱۳۷۲).

در این راستا هر سالهمجتمع تکثیر و پرورش ماهیان خاویاری شهید بهشتی سد سنگر رشت اقدام به تکثیر و

بسیار زیادی دارند. از بین آنها حفظ ذخایر تاسماهی ایرانی (*Acipenser persicus* Borodin, 1897) بسیار حائز اهمیت است. بخش اعظمی از خاویار تولیدی ایران مربوط

مواد و روش کار

برای تهیه رسوب از رسوبات کنار ساحل پشت سد سنگر استفاده شد. این رسوبات پس از جمع آوری، خالص سازی شدند. یعنی از شن و ماسه جدا شده، سپس خشک، کوبیده و الک شده و بصورت پودر در می‌آمدند تا بتوان آنرا به میزان دقیق به آکواریومها اضافه نمود. در مرحله بعد بچه ماهیان تاسماهی ایرانی انگشت قدر که در سال ۱۳۸۴ در کارگاه تکثیر و پرورش ماهیان خاویاری شهید بهشتی سد سنگر رشت تکثیر شده بودند برای انجام آزمایش و تعیین LC50 در ۹۶ ساعت رسوبات استفاده شدند. برای این کار ابتدا بچه ماهیان از قسمت بارگیری کارگاه گرفته شدند و به درون وانهای فایبرگلاس ۵۰۰ لیتری منتقل گردیدند تا پس از طی مراحل سازگاری، در آزمایشات مورد استفاده قرار گیرند. برای انجام آزمایش از ۲۱ عدد آکواریوم استفاده شد. بدینصورت که درون هر آکواریوم ۱۰ عدد بچه تاسماهی ایرانی ریخته شد. سه عدد از آکواریومها بعنوان شاهد و سایر آنها برای انجام آزمایش تأثیر رسوب، مورد استفاده قرار گرفتند. طبق روش استاندارد (TRC, 1984) پس از انجام آزمایشات اولیه و دستیابی به حداقل و حداکثر غلظتها کشنده، آزمایشها در غلظتها به حداقل و حداکثر غلظتها کشنده تا ۵۰۰۰ میلی گرم در لیتر با استفاده از محاسبات لگاریتمی در ۶ تیمار و ۳ تکرار انجام شد. ضمناً در حین انجام آزمایش به علت نامحاط بودن رسوبات در آب علاوه بر اینکه از هواده برای ایجاد حالت گل آلوگی در آکواریوم استفاده می‌شد، با فاصله زمانی مشخص با استفاده از دست و به صورت مکانیکی نیز اقدام به هم زدن آب و رسوب می‌گردید تا نتیجه دقیقتر و بهتری از آزمایشات بدست آید. همچنین در تمام مدت آزمایش وضعیت ماهیان و اطلاعات مورد نیاز، تعداد و زمان تلفات ماهیان بطور شبانه‌روزی ثبت شدند. در پایان و پس از کسب نتایج نهایی LC10 و LC50 (طی ۴۸، ۲۴ و ۲۲ و ۹۶ ساعت)، با استفاده از روش آماری Probit (Finny, 1971) و Matshike et al., (1981) مورد ارتباط بین کدورت آب و میزان دید ماهی تحقیقاتی انجام داده‌اند. همچنین محققینی مانند Noggle (1978) و Newcomb & McDonald (1991) در مورد غلظت کشنده (LC50 در ۹۶ ساعت) رسوبات معلق بر روی ماهیهای آزاد کار کردند.

رهاسازی میلیونها عدد از بچه ماهیان انگشت قد تاسماهی ایرانی به سفیدرود می‌نماید. در سال ۱۳۴۸ که سد منجیل احداثی بر روی رودخانه سفیدرود مورد بهره‌برداری قرار گرفت تا سال ۱۳۵۹ جریان آب رودخانه بصورت طبیعی بود، اما پس از تجمع رسوبات ناشی از فرسایش خاک در حوضه آبریز سفیدرود، ۳۰ درصد از ظرفیت مخزن سد سفیدرود کاهش یافت. به همین دلیل جهت حفظ ظرفیت مخزن از سال ۱۳۵۹ طی اقدامی موسوم به عملیات شاس (Chasse) با باز کردن دریچه‌های عمقی بیش از ۱۵ میلیون تن رسوبات یکباره به رودخانه تخلیه می‌شود. این عمل باعث مرگ و میر ماهیان رودخانه می‌گردد. بطوریکه در زمان انجام عملیات شاس میزان TSS رودخانه به بیش از ۳۰۰۰۰ میلی گرم در لیتر می‌رسد در حالی که در شرایط معمولی این میزان ۵۵ میلی گرم در لیتر است (باقرزاده، ۱۳۸۳).

از آنجایی که تاکنون هیچ بررسی دقیقی در مورد اثر این گل آلوگی و غلظت کشنده آن به علت نشستن رسوب بر روی آبشش ماهیان انجام نشده است، این تحقیق با هدف بررسی اثرات مخرب این رسوبات بر روی بچه ماهیان تاسماهی ایرانی با متوسط وزن ۳ تا ۵ گرمی انجام شده تا درصد بقای آنها در غلظتها مختلف گل آلوگی بدست آید و در واقع هدف اصلی از این آزمایش رسیدن به معیارهای قابل اعتماد برای حفاظت ذخایر آبیان می‌باشد. در این راستا محققینی مانند Lolancette (1987) و Berg (1982) در مورد اثر کدورت بر روی آبشش ماهی، Bruton (1984) در مورد اثر کدورت بر روی تغذیه ماهی، Cyrus & Blaber (1980) پراکنش ماهیان و Noggle (1978) در مورد ارتباط بین کدورت آب و میزان دید ماهی تحقیقاتی انجام داده‌اند. همچنین محققینی مانند Newcomb & McDonald (1991) در مورد غلظت کشنده (LC50 در ۹۶ ساعت) رسوبات معلق بر روی ماهیهای آزاد کار کردند.

نتایج

مجاز رسوبات برای بچه تاسماهی ایرانی ۱۵۳۶/۷۳ میلی گرم در لیتر بدست آمد. در ضمن می‌توان نتیجه‌گیری کرد که حداقل غلظت مجاز رسوبات سفیدرود برای بچه تاسماهی ایرانی در سایر ساعتها یعنی ۲۴ ساعت، ۴۸ ساعت و ۷۲ ساعت بترتیب برابر با ۱۲۴۸۸/۲۰ میلی گرم در لیتر، ۵۸۰/۲۰ میلی گرم در لیتر و ۲۸۱۹/۰۳ میلی گرم در لیتر می‌باشد.

در همین حال براساس تحقیق (Bruton 1984) در دریاچه Le Roux مواد معلق زیاد باعث کاهش میزان رشد ماهی و همچنین کاهش در زمان اولین بلوغ جنسی ماهی شده و بر روی حرکت ماهیهای بزرگ در طول ساحل جهت تغذیه از فیتوپنوتوزها تأثیر می‌گذارد.

براساس تحقیق (Lolancette 1987) کدورت مشابه آنچه که در منطقه Vourert وجود دارد، در آزمایشگاه ایجاد شد که این میزان کدورت باعث تحریک آبشش ماهیها شد که بعد از چند هفته آبشش ماهیها رنگشان را از دست می‌دهند. بنابراین اگر این کدورت برای مدت طولانی ادامه یابد، تمام ماهیها را خواهد کشت. همچنین کدورت می‌تواند یک عامل مهم در تعیین پراکنش ماهیها در آبهای شیرین باشد (Cyrus & Blaber, 1980).

Matshike et al. (1981) ارتباط بین کدورت آب و میزان دید ماهی را بررسی کرده و از ماهی کپور بعنوان ماهی آزمایشی استفاده کردند. در این آزمایش قدرت دید ماهی در آب با کدورت ۱ میلی گرم در لیتر، ۱/۲۵ متر، در آب با کدورت ۲ میلی گرم در لیتر، ۲/۵۰ متر و در آب با کدورت ۳ میلی گرم در لیتر، ۳/۷۵ متر کاهش یافت.

رشته‌های آبششی ماهی بسیار حساس بوده و بوسیله ساییده شدن ذرات سیلیت آسیب می‌بینند. با جمع شدن ذرات رسوب در میان رشته‌های آبشش، ماهی به دفعات زیادی آبشش‌های خود را برای خارج کردن ذرات سیلیت باز و بسته می‌کند. اگر این شرایط ادامه پیدا کند موکوس فراوان برای محافظت از سطح آبشش تولید می‌شود که ممکن است مانع گردش آب در تمام سطح آبشش شده و مانع تنفس ماهی شود (Berg, 1982).

پس از انجام آزمایش‌های ابتدایی به منظور یافتن محدوده غلظت‌کشنندگی رسوب، سرانجام آزمایشات در محدوده غلظتهاي ۳۹۵۳۰ تا ۵۰۰۰ میلی گرم در لیتر که بیانگر غلظتهاي حداقل و حداقل کشنندگی می‌باشد، انجام گرفت. سپس میزان تغییرات نسبت به شاهد، لگاریتم غلظت رسوب و میزان پروبیت مشخص گردید (جدول ۱). آنگاه براساس آزمایشات انجام گرفته مقادیر LC50، LC10 و LC90 طی ۹۶ ساعت بر روی بچه تاسماهی ایرانی بترتیب ۱۵۳۶/۳۹، ۵۰۸۲/۹۳ و ۴۶۴۶۲/۲۲ میلی گرم در لیتر اندازه‌گیری شدند. همچنین طی ۲۴ ساعت میزان ۱۲۴۸۸۲/۰۴ و ۹۵۳/۶۹ میلی گرم در لیتر بترتیب LC50 و LC10 و LC90 طی ۴۸ ساعت بترتیب ۲۵۵۸۵۸/۵۹ و ۵۸۰۲۲/۹۸ میلی گرم در لیتر و ۳۲۹۹۸/۹۴ در ۷۲ ساعت بترتیب ۸۲۱۴/۸۶ و ۲۸۱۹۰/۳۲ میلی گرم در لیتر بدت آمد (جدول ۲). معادله خط رگرسیون و ضرایب همبستگی مشخص شدند (جدول ۲). طبق این نتایج حداقل غلظت مجاز نیز ۱۵۳۶/۷۳ میلی گرم در لیتر بود. همانطور که در جدول ۳ مشاهده می‌شود با افزایش زمان، غلظت‌کشنده رسوبات نیز کاهش می‌یابد. یعنی یک رابطه معکوس بین زمان و غلظت‌کشنده رسوبات وجود دارد. از علائم ظاهری اثرات رسوب بر روی بچه ماهیان مورد مطالعه، در غلظتهاي مختلف تفاوتی دیده نشد و آبشش و اسپیراکولوم ماهیان مملو از رسوب بوده و در بعضی از ماهیان در روی باله پشتی و باله مخربی و حتی باله دمی و بالمهای سینهای و شکمی و روی ساقه دمی و زیر سر و روی سریوش آبششی هم خونریزی‌های زیر پوستی دیده می‌شد. همچنین در بعضی از ماهیان در باله دمی تا حدودی خوردگی مشاهده می‌گردد.

بحث

این تحقیق مشخص کرد که میزان غلظت‌کشنده رسوبات سفید رود طی چهار روز متالی برای ۵۰ ماهیان در ۹۶ ساعت (LC50 در ۹۶ ساعت) برابر با ۱۵۳۶/۳۹ میلی گرم در لیتر است. بنابراین حداقل غلظت

مرحله جوانی به میزان ۸۲۰۰ میلی گرم در لیتر بدست آمد.

همچنین برای ماهی Whitefish، غلظت کشنده‌گی در ۹۶ ساعت در مرحله جوانی رسوبات معلق ۱۶۶۱۳ میلی گرم در لیتر و برای ماهی Rainbow trout در مرحله Smolt برابر با ۱۹۳۶۴ میلی گرم در لیتر در رودخانه یاکیما تعیین شد (Newcombe & McDonald, 1991).

تحقیقاتی در مورد اثرات حاد رسوبات معلق بر روی سایر ماهیان انجام شده که از آنها می‌توان به تحقیق Newcombe & McDonald (1991) اشاره کرد که توسط او میزان غلظت Coho salmon کشنده در ۹۶ ساعت رسوبات معلق برای ماهی Presmolt در مرحله Smolt برابر با ۱۸۶۷۲ میلی گرم در لیتر و در مرحله Chinook salmon برای ماهی آزاد Chinook در مرحله Smolt به میزان ۲۸۱۳۴ تا ۲۹۵۸۰ میلی گرم در لیتر و میلی گرم در لیتر تعیین شد.

رسوبات گرفته شده و ماهی می‌میرد. همچنین در تمام مدت آزمایش عوامل pH، اکسیژن و دما بطور شبانه‌روزی ثبت شدند که بترتیب برابر $8/5$ میلی گرم در لیتر و 25 ± 1 درجه سانتیگراد بودند. طبیعی بودن این عوامل در طول آزمایش از اهمیت بالایی برخوردار است چون در غیر این صورت خود آنها می‌توانند به عاملی برای مرگ و میر ماهیان تبدیل شده و باعث بدست آمدن نتایج نادرست گردند.

با توجه به اینکه در سفیدرود در هنگام عملیات شاس، غلظت رسوبات به ۳۰۰۰۰ میلی گرم در لیتر در برخی مناطق رودخانه می‌رسد، این تحقیق در زمینه مدیریت و حفظ ذخایر آبزیان و ماهیان مهاجر به این رودخانه می‌تواند مؤثر باشد. پیشنهاد می‌شود که در مورد اثرات این رسوبات بر روی سایر آبزیان موجود در سفیدرود نیز تحقیقات و بررسی‌هایی انجام شود تا بتوان با مدیریت صحیح میزان خسارات ناشی از عملیات شاس را به حداقل کاهش داد.

متاسفانه تاکنون در ایران تحقیقات ثبت شدهای در مورد غلظتها کشنده رسوبات معلق بر روی گونه‌های مختلف ماهیان انجام نشده است. اما بر روی ماهیهای آزاد در آمریکا تحقیقاتی در این زمینه انجام شده که نتایج آن بدین شرح می‌باشد: Noggle (1978) مشخص کرد که غلظت ۱۲۰۰ میلی گرم در لیتر از رسوبات معلق برای ماهی Coho salmon در مرحله جوانی (Juveniles) در منطقه واشنگتن در طول ۹۶ ساعت کشنده می‌باشد. همچنین Newcombe & McDonald (1991) در ۹۶ ساعت رسوبات معلق را برای همین ماهی در مرحله Presmolt ۱۲۱۷ میلی گرم در لیتر و در مرحله اسملت ۵۰۹ (Smolt) میلی گرم در لیتر و برای ماهیهای Chinook salmon در مرحله Chinook salmon لیتر در منطقه فوق تعیین کردند و غلظت کشنده برای از بین بردن ۶۰ درصد از ماهیهای Chinook salmon در Noggle (1978) نیز میزان غلظت کشنده در ۹۶ ساعت رسوبات معلق را برای ماهی آزاد Coho در مرحله جوانی ۳۵۰۰۰ میلی گرم در لیتر بدست آورد. Newcombe & McDonald (1991) کشنده در ۹۶ ساعت رسوبات معلق را برای ماهی آزاد Chum در مرحله جوانی به میزان ۲۸۰۰۰ میلی گرم در لیتر محاسبه کرد. همچنین این دو، میزان غلظت کشنده در ۹۶ ساعت رسوبات معلق را برای ماهی قزل‌آلای رنگین کمان در مرحله جوانی ۴۹۰۰۰ میلی گرم در لیتر تعیین کردند.

در این تحقیق از رفتارهای بچه ماهیان در زمان آزمایش می‌توان به شناگری در قسمتهای سطحی آب اشاره کرد که به نظر می‌رسد به علت غلظت کمتر گل آلوودگی در نواحی سطحی بوده است. همچنین با بررسی بچه ماهیان زنده در ساعات اولیه، مشاهده شد که قبل از اینکه بچه ماهیان وارد فاز مرگ و میر شوند، آبشن آنها تا حدود ۳۰ درصد توسط رسوب پر شده بود اما بعد از اینکه مرگ و میر شروع شد با بررسی بچه ماهی‌هایی که در حال مردن بودند، مشاهده شد که بیش از ۵۰ درصد آبشن آنها توسط رسوبات پر شده و در نهایت تمام آبشن ماهی توسط

جدول ۱: تأثیر رسموب بر روی مرگ و میر پس از ماساچوست ایرانی (پیکنین ۳ تکرار)

Probit value	تغیرات نسبت به شاهد						تغیرات ۹۶ ساعت	۸۴ ساعت	۷۲ ساعت	۶۴ ساعت	۵۶ ساعت	۴۸ ساعت	۴۶ ساعت	۴۴ ساعت	۴۲ ساعت	۴۰ ساعت	۳۸ ساعت	۳۶ ساعت	۳۴ ساعت	۳۲ ساعت	۳۰ ساعت	۲۸ ساعت	۲۶ ساعت	۲۴ ساعت	۲۲ ساعت	۲۰ ساعت	۱۸ ساعت	۱۶ ساعت	۱۴ ساعت	۱۲ ساعت	۱۰ ساعت	۸ ساعت	۶ ساعت	۴ ساعت	۲ ساعت	۰ ساعت	۴۶	۷۳	۹۶	۱۳۰	۲۰۰	۲۷۰	۳۴۰	۴۱۰	۴۸۰	۵۵۰	۶۲۰	۷۹۰	۸۶۰	۹۳۰	۱۰۰۰	۱۰۷۰	۱۱۴۰	۱۲۱۰	۱۲۸۰	۱۳۵۰	۱۴۲۰	۱۴۹۰	۱۵۶۰	۱۶۳۰	۱۷۰۰	۱۷۷۰	۱۸۴۰	۱۹۱۰	۱۹۸۰	۲۰۵۰	۲۱۲۰	۲۱۹۰	۲۲۶۰	۲۳۳۰	۲۴۰۰	۲۴۷۰	۲۵۴۰	۲۶۱۰	۲۶۸۰	۲۷۵۰	۲۸۲۰	۲۸۹۰	۲۹۶۰	۳۰۳۰	۳۱۰۰	۳۱۷۰	۳۲۴۰	۳۳۱۰	۳۳۸۰	۳۴۵۰	۳۵۲۰	۳۵۹۰	۳۶۶۰	۳۷۳۰	۳۸۰۰	۳۸۷۰	۳۹۴۰	۴۰۱۰	۴۰۸۰	۴۱۵۰	۴۲۲۰	۴۲۹۰	۴۳۶۰	۴۴۳۰	۴۵۰۰	۴۵۷۰	۴۶۴۰	۴۷۱۰	۴۷۸۰	۴۸۵۰	۴۹۲۰	۴۹۹۰	۵۰۶۰	۵۱۳۰	۵۲۰۰	۵۲۷۰	۵۳۴۰	۵۴۱۰	۵۴۸۰	۵۵۵۰	۵۶۲۰	۵۶۹۰	۵۷۶۰	۵۸۳۰	۵۹۰۰	۵۹۷۰	۶۰۴۰	۶۱۱۰	۶۱۸۰	۶۲۵۰	۶۳۲۰	۶۴۹۰	۶۵۶۰	۶۶۳۰	۶۷۰۰	۶۷۷۰	۶۸۴۰	۶۹۱۰	۶۹۸۰	۷۰۵۰	۷۱۲۰	۷۱۹۰	۷۲۶۰	۷۳۳۰	۷۴۰۰	۷۴۷۰	۷۵۴۰	۷۶۱۰	۷۶۸۰	۷۷۵۰	۷۸۲۰	۷۸۹۰	۷۹۶۰	۸۰۳۰	۸۱۰۰	۸۱۷۰	۸۲۴۰	۸۳۱۰	۸۳۸۰	۸۴۵۰	۸۵۲۰	۸۵۹۰	۸۶۶۰	۸۷۳۰	۸۸۰۰	۸۸۷۰	۸۹۴۰	۹۰۱۰	۹۰۸۰	۹۱۵۰	۹۲۲۰	۹۲۹۰	۹۳۶۰	۹۴۳۰	۹۵۰۰	۹۵۷۰	۹۶۴۰	۹۷۱۰	۹۷۸۰	۹۸۵۰	۹۹۲۰	۱۰۰۰۰	۱۰۰۷۰	۱۰۱۴۰	۱۰۲۱۰	۱۰۲۸۰	۱۰۳۵۰	۱۰۴۲۰	۱۰۴۹۰	۱۰۵۶۰	۱۰۶۳۰	۱۰۷۰۰	۱۰۷۷۰	۱۰۸۴۰	۱۰۹۱۰	۱۰۹۸۰	۱۱۰۵۰	۱۱۱۲۰	۱۱۱۹۰	۱۱۲۶۰	۱۱۳۳۰	۱۱۴۰۰	۱۱۴۷۰	۱۱۵۴۰	۱۱۶۱۰	۱۱۶۸۰	۱۱۷۵۰	۱۱۸۲۰	۱۱۸۹۰	۱۱۹۶۰	۱۲۰۳۰	۱۲۱۰۰	۱۲۱۷۰	۱۲۲۴۰	۱۲۳۱۰	۱۲۳۸۰	۱۲۴۵۰	۱۲۵۲۰	۱۲۵۹۰	۱۲۶۶۰	۱۲۷۳۰	۱۲۸۰۰	۱۲۸۷۰	۱۲۹۴۰	۱۲۹۱۰	۱۲۹۸۰	۱۳۰۵۰	۱۳۱۲۰	۱۳۱۹۰	۱۳۲۶۰	۱۳۳۳۰	۱۳۴۰۰	۱۳۴۷۰	۱۳۵۴۰	۱۳۶۱۰	۱۳۶۸۰	۱۳۷۵۰	۱۳۸۲۰	۱۳۸۹۰	۱۳۹۶۰	۱۴۰۳۰	۱۴۱۰۰	۱۴۱۷۰	۱۴۲۴۰	۱۴۳۱۰	۱۴۳۸۰	۱۴۴۵۰	۱۴۵۲۰	۱۴۵۹۰	۱۴۶۶۰	۱۴۷۳۰	۱۴۸۰۰	۱۴۸۷۰	۱۴۹۴۰	۱۴۹۱۰	۱۴۹۸۰	۱۵۰۵۰	۱۵۱۲۰	۱۵۱۹۰	۱۵۲۶۰	۱۵۳۳۰	۱۵۴۰۰	۱۵۴۷۰	۱۵۵۴۰	۱۵۶۱۰	۱۵۶۸۰	۱۵۷۵۰	۱۵۸۲۰	۱۵۸۹۰	۱۵۹۶۰	۱۶۰۳۰	۱۶۱۰۰	۱۶۱۷۰	۱۶۲۴۰	۱۶۳۱۰	۱۶۳۸۰	۱۶۴۵۰	۱۶۵۲۰	۱۶۵۹۰	۱۶۶۶۰	۱۶۷۳۰	۱۶۸۰۰	۱۶۸۷۰	۱۶۹۴۰	۱۶۹۱۰	۱۶۹۸۰	۱۷۰۵۰	۱۷۱۲۰	۱۷۱۹۰	۱۷۲۶۰	۱۷۳۳۰	۱۷۴۰۰	۱۷۴۷۰	۱۷۵۴۰	۱۷۶۱۰	۱۷۶۸۰	۱۷۷۵۰	۱۷۸۲۰	۱۷۸۹۰	۱۷۹۶۰	۱۷۹۳۰	۱۷۹۰۰	۱۷۹۷۰	۱۷۹۴۰	۱۷۹۱۰	۱۷۹۸۰	۱۷۹۵۰	۱۷۹۲۰	۱۷۹۹۰	۱۷۹۶۰	۱۷۹۳۰	۱۷۹۰۰	۱۷۹۷۰	۱۷۹۴۰	۱۷۹۱۰	۱۷۹۸۰	۱۷۹۵۰	۱۷۹۲۰	۱۷۹۹۰	۱۷۹۶۰	۱۷۹۳۰	۱۷۹۰۰	۱۷۹۷۰	۱۷۹۴۰	۱۷۹۱۰	۱۷۹۸۰	۱۷۹۵۰	۱۷۹۲۰	۱۷۹۹۰	۱۷۹۶۰	۱۷۹۳۰	۱۷۹۰۰	۱۷۹۷۰	۱۷۹۴۰	۱۷۹۱۰	۱۷۹۸۰	۱۷۹۵۰	۱۷۹۲۰	۱۷۹۹۰	۱۷۹۶۰	۱۷۹۳۰	۱۷۹۰۰	۱۷۹۷۰	۱۷۹۴۰	۱۷۹۱۰	۱۷۹۸۰	۱۷۹۵۰	۱۷۹۲۰	۱۷۹۹۰	۱۷۹۶۰	۱۷۹۳۰	۱۷۹۰۰	۱۷۹۷۰	۱۷۹۴۰	۱۷۹۱۰	۱۷۹۸۰	۱۷۹۵۰	۱۷۹۲۰	۱۷۹۹۰	۱۷۹۶۰	۱۷۹۳۰	۱۷۹۰۰	۱۷۹۷۰	۱۷۹۴۰	۱۷۹۱۰	۱۷۹۸۰	۱۷۹۵۰	۱۷۹۲۰	۱۷۹۹۰	۱۷۹۶۰	۱۷۹۳۰	۱۷۹۰۰	۱۷۹۷۰	۱۷۹۴۰	۱۷۹۱۰	۱۷۹۸۰	۱۷۹۵۰	۱۷۹۲۰	۱۷۹۹۰	۱۷۹۶۰	۱۷۹۳۰	۱۷۹۰۰	۱۷۹۷۰	۱۷۹۴۰	۱۷۹۱۰	۱۷۹۸۰	۱۷۹۵۰	۱۷۹۲۰	۱۷۹۹۰	۱۷۹۶۰	۱۷۹۳۰	۱۷۹۰۰	۱۷۹۷۰	۱۷۹۴۰	۱۷۹۱۰	۱۷۹۸۰	۱۷۹۵۰	۱۷۹۲۰	۱۷۹۹۰	۱۷۹۶۰	۱۷۹۳۰	۱۷۹۰۰	۱۷۹۷۰	۱۷۹۴۰	۱۷۹۱۰	۱۷۹۸۰	۱۷۹۵۰	۱۷۹۲۰	۱۷۹۹۰	۱۷۹۶۰	۱۷۹۳۰	۱۷۹۰۰	۱۷۹۷۰	۱۷۹۴۰	۱۷۹۱۰	۱۷۹۸۰	۱۷۹۵۰	۱۷۹۲۰	۱۷۹۹۰	۱۷۹۶۰	۱۷۹۳۰	۱۷۹۰۰	۱۷۹۷۰	۱۷۹۴۰	۱۷۹۱۰	۱۷۹۸۰	۱۷۹۵۰	۱۷۹۲۰	۱۷۹۹۰	۱۷۹۶۰	۱۷۹۳۰	۱۷۹۰۰	۱۷۹۷۰	۱۷۹۴۰	۱۷۹۱۰	۱۷۹۸۰	۱۷۹۵۰	۱۷۹۲۰	۱۷۹۹۰	۱۷۹۶۰	۱۷۹۳۰	۱۷۹۰۰	۱۷۹۷۰	۱۷۹۴۰	۱۷۹۱۰	۱۷۹۸۰	۱۷۹۵۰	۱۷۹۲۰	۱۷۹۹۰	۱۷۹۶۰	۱۷۹۳۰	۱۷۹۰۰	۱۷۹۷۰	۱۷۹۴۰	۱۷۹۱۰	۱۷۹۸۰	۱۷۹۵۰	۱۷۹۲۰	۱۷۹۹۰	۱۷۹۶۰	۱۷۹۳۰	۱۷۹۰۰	۱۷۹۷۰	۱۷۹۴۰	۱۷۹۱۰	۱۷۹۸۰	۱۷۹۵۰	۱۷۹۲۰	۱۷۹۹۰	۱۷۹۶۰	۱۷۹۳۰	۱۷۹۰۰	۱۷۹۷۰	۱۷۹۴۰	۱۷۹۱۰	۱۷۹۸۰	۱۷۹۵۰	۱۷۹۲۰	۱۷۹۹۰	۱۷۹۶۰	۱۷۹۳۰	۱۷۹۰۰	۱۷۹۷۰	۱۷۹۴۰	۱۷۹۱۰	۱۷۹۸۰	۱۷۹۵۰	۱۷۹۲۰	۱۷۹۹۰	۱۷۹۶۰	۱۷۹۳۰	۱۷۹۰۰	۱۷۹۷۰	۱۷۹۴۰	۱۷۹۱۰	۱۷۹۸۰	۱۷۹۵۰	۱۷۹۲۰	۱۷۹۹۰	۱۷۹۶۰	۱۷۹۳۰	۱۷۹۰۰	۱۷۹۷۰	۱۷۹۴۰	۱۷۹۱۰	۱۷۹۸۰	۱۷۹۵۰	۱۷۹۲۰	۱۷۹۹۰	۱۷۹۶۰	۱۷۹۳۰	۱۷۹۰۰	۱۷۹۷۰	۱۷۹۴۰	۱۷۹۱۰	۱۷۹۸۰	۱۷۹۵۰	۱۷۹۲۰	۱۷۹۹۰	۱۷۹۶۰	۱۷۹۳۰	۱۷۹۰۰	۱۷۹۷۰	۱۷۹۴۰	۱۷۹۱۰	۱۷۹۸۰	۱۷۹۵۰	۱۷۹۲۰	۱۷۹۹۰	۱۷۹۶۰	۱۷۹۳۰	۱۷۹۰۰	۱۷۹۷۰	۱۷۹۴۰	۱۷۹۱۰	۱۷۹۸۰	۱۷۹۵۰	۱۷۹۲۰	۱۷۹۹۰	۱۷۹۶۰	۱۷۹۳۰	۱۷۹۰۰	۱۷۹۷۰	۱۷۹۴۰	۱۷۹۱۰	۱۷۹۸۰	۱۷۹۵۰	۱۷۹۲۰	۱۷۹۹۰	۱۷۹۶۰	۱۷۹۳۰	۱۷۹۰۰	۱۷۹۷۰	۱۷۹۴۰	۱۷۹۱۰	۱۷۹۸۰	۱۷۹۵۰	۱۷۹۲۰	۱۷۹۹۰	۱۷۹۶۰	۱۷۹۳۰	۱۷۹۰۰	۱۷۹۷۰	۱۷۹۴۰	۱۷۹۱۰	۱۷۹۸۰	۱۷۹۵۰	۱۷۹۲۰	۱۷۹۹۰	۱۷۹۶۰	۱۷۹۳۰	۱۷۹۰۰	۱۷۹۷۰	۱۷۹۴۰	۱۷۹۱۰	۱۷۹۸۰	۱۷۹۵۰	۱۷۹۲۰	۱۷۹۹۰	۱۷۹۶۰	۱۷۹۳۰	۱۷۹۰۰	۱۷۹۷۰	۱۷۹۴۰	۱۷۹۱۰	۱۷۹۸۰	۱۷۹۵۰	۱۷۹۲۰	۱۷۹۹۰	۱۷۹۶۰	۱۷۹۳۰	۱۷۹۰۰	۱۷۹۷۰	۱۷۹۴۰	۱۷۹۱۰	۱۷۹۸۰	۱۷۹۵۰	۱۷۹۲۰	۱۷۹۹۰	۱۷۹۶۰	۱۷۹۳۰	۱۷۹۰۰	۱۷۹۷۰	۱۷۹۴۰	۱۷۹۱۰	۱۷۹۸۰	۱۷۹۵۰	۱۷۹۲۰	۱۷۹۹۰	۱۷۹۶۰	۱۷۹۳۰	۱۷۹۰۰	۱۷۹۷۰	۱۷۹۴۰	۱۷۹۱۰	۱۷۹۸۰	۱۷۹۵۰	۱۷۹۲۰	۱۷۹۹۰	۱۷۹۶۰	۱۷۹۳۰	۱۷۹۰۰	۱۷۹۷۰	۱۷۹۴۰	۱۷۹۱۰	۱۷۹۸۰	۱۷۹۵۰	۱۷۹۲۰	۱۷۹۹۰	۱۷۹۶۰	۱۷۹۳۰	۱۷۹۰۰	۱۷۹۷۰	۱۷۹۴۰	۱۷۹۱۰	۱۷۹۸۰	۱۷۹۵۰	۱۷۹۲۰	۱۷۹۹۰	۱۷۹۶۰	۱۷۹۳۰	۱۷۹۰۰	۱۷۹۷۰	۱۷۹۴۰	۱۷۹۱۰	۱۷۹۸۰	۱۷۹۵۰	۱۷۹۲۰	۱۷۹۹۰	۱۷۹۶۰	۱۷۹۳۰	۱۷۹۰۰	۱۷۹۷۰	۱۷۹۴۰	۱۷۹۱۰	۱۷۹۸۰	۱۷۹۵۰	۱۷۹۲۰	۱۷۹۹۰	۱۷۹۶۰	۱۷۹۳۰	۱۷۹۰۰	۱۷۹۷۰	۱۷۹۴۰	۱۷۹۱۰	۱۷۹۸۰	۱۷۹۵۰	۱۷۹۲۰	۱۷۹۹۰	۱۷۹۶۰	۱۷۹۳

جدول ۲: مادله خط رگرسون و ضرب مبتنی تأثیر رسوب بر روی بچه تاسه‌اهی ایرانی

اطلاعات آماری	۴ ساعت	۸ ساعت	۱۶ ساعت	۳۲ ساعت	۶۴ ساعت	۱۲۸ ساعت	۲۵۶ ساعت	۵۱۲ ساعت	۱۰۲۴ ساعت
معادله خط رگرسون ضریب همبستگی	$y = ۰.۹۷ - ۰.۰۷x - ۰.۰۰۷x^2$								

جدول ۳: غلظتها کشنده رسوبات طی ۴ دوز بر روی بچه تاسه‌اهی ایرانی (میلی گرم در لیتر)

نام ماده (میلی گرم در لیتر)	غلظت رسوب	۴ ساعت	۸ ساعت	۱۶ ساعت	۳۲ ساعت	۶۴ ساعت	۱۲۸ ساعت	۲۵۶ ساعت	۵۱۲ ساعت
LC10	۰.۹۵۳/۹۹	۳۲۹۹۸/۹۶	۸۲۱۲/۸۷	۰.۸۳/۹۳	۰.۸۳/۹۳	۰.۸۳/۹۳	۰.۸۳/۹۳	۰.۸۳/۹۳	۰.۸۳/۹۳
LC50	۱۲۴۸۸۲/۰۴	۵۸۰۲۱/۹۸	۲۸۱۹۰/۳۲	۱۵۳۷۷/۳۹	۱۵۳۷۷/۳۹	۱۵۳۷۷/۳۹	۱۵۳۷۷/۳۹	۱۵۳۷۷/۳۹	۱۵۳۷۷/۳۹
LC90	۲۰۲۰۵۰/۰۹	۱۰۱۹۹۹/۹۶	۹۱۶۷۶/۰۹	۶۱۶۴۳/۲۲	۶۱۶۴۳/۲۲	۶۱۶۴۳/۲۲	۶۱۶۴۳/۲۲	۶۱۶۴۳/۲۲	۶۱۶۴۳/۲۲

تشکر و قدردانی

- Bruton, M.N.** , 1984. The effect of suspensoids on fish. Perspective in southern-hemisphere-limnology. (eds. B.R. Davies and R.D. Walmsley) , 1985.Vol. 125, pp.221–241.
- Cyrrus, D.P. and Blaber, S.J.M.** , 1980. Influence of turbidity on fish distribution in Natal Estuaries. Report from the 5th National Oceanographic Symposium. Vol. 79, No. 9, 156P.
- Finny, D.** , 1971. Probit analysis. Cambridge Press. pp.1-222.
- Lolancette, L.M.** , 1987. The effects of dredging on sediments, plankton and fish in the Vauvert area of Lake St. gean., Quebec. Journal Article. ARCH. Hydrobial. 1984. Vol. 99, No. 4, pp.463–477.
- Matshike, K. ; Shimazu, Y. and Nakamura, S.** , 1981. Relationships between turbidity of water and visual acuity of fish. Lomer. 1981. Vol. 19, No. 4, pp.159–164.
- Newcombe, C.P. and MacDonald, D.D.** , 1991. Effects of suspended sediments on aquatic ecosystems. North American Journal of Fisheries Management. Vol. 11, pp.72–82.
- Noggle, C.C.** , 1978. Behavioral, physiological and lethal effects of suspended sediment on juvenile salmonids. MSc. Thesis. University of Washington, Seattle, Washington, USA. pp.52-64.
- TRC** , 1984. OECD guideline for testing of chemicals. Section 2. Effects on biotic systems. pp.1-39.

از جناب آقای دکتر محمد پورکاظمی ریاست محترم انتستیتو تحقیقات بین‌المللی ماهیان خاویاری دکتر دادمان، جناب آقای دکتر محمود بهمنی معاونت محترم تحقیقاتی آن انتستیتو، جناب آقای مهندس آخوندزاده ریاست محترم کارگاه تکثیر و پرورش ماهیان خاویاری رشت، جناب آقایان مهندس علیرضا شناور، مهندس علیرضا علیپور، مهندس فیضعلی درویشی، مهندس محمود محسنی، دکتر مهدی معصوم‌زاده، مهندس جلیل جلیل‌پور، مهندس مجید پور صفر، مهندس علی حلاجیان، مهندس بیدار، مهندس ایوب یوسفی، هوشتنگ یگانه، سرکار خانم رودابه رووف چاهی و سایر کسانی که در انجام این تحقیق ما را یاری کردند، کمال تشکر را داریم.

منابع

- باقرزاده، الف. ، ۱۳۸۳. اثرات زیستمحیطی عملیات شناس بر زیستگاه آبزیان رودخانه سفیدرود. اولین همایش علمی - پژوهشی علوم شیلاتی، دانشگاه آزاد اسلامی واحد لاهیجان. آذر ۱۳۸۳ ۳۱ صفحه.
- ونوقی، غ. و مستجیر، ب. ، ۱۳۷۳. ماهیان آب شیرین. انتشارات دانشگاه تهران. صفحات ۹۳ تا ۱۲۱.
- Berg, L.** , 1982. The effect of exposure to short-term pulses of suspended sediment on the behavior of juvenile salmonids. In: (eds. G.F. Hartman *et al.*), Proceedings of the carnation creek workshop: A ten-year review. Department of Fisheries and Oceans, Pacific Biological Station, Nohaimom, Canada. pp.177-796.

Determination of maximum allowable concentration and LC₅₀96h of Sefidroud River sediments for Persian Sturgeon (*Acipenser persicus*) fingerlings

Yosefi Garakoei M.⁽¹⁾; Nezami Sh.A.⁽²⁾ ; Mehdinezhad K.⁽³⁾ ; Khara H.⁽⁴⁾ ;
Pazhand Z.⁽⁵⁾ and Mohammadnezhad M.⁽⁶⁾

mohammad 58_myg@yahoo.com

1,4,6- Islamic Azad University, Lahijan Branch, P.O.Box: 1616 Lahijan, Iran

2- Iranian Fisheries Research Organization, P.O.Box: 14155-6116 Tehran, Iran

3,5- International Sturgeon Research Institute, P.O.Box: 41635-3464 Rasht, Iran

Received: December 2005

Accepted: July 2006

Keywords: Persian sturgeon, *Acipenser persicus*, Sediment, Sefidroud

Abstract

The impact of Sefidroud River sediments on the fingerlings of Persian Sturgeon (*Acipenser persicus*) was studied in 2005. The tests were done in 20 liter aquariums each containing 10 Persian Sturgeons fingerlings weighing 3-5 grams each. We devised 6 treatments and a control with 3 repetitions in the four day investigation through which the lethal concentration (LC₅₀96h) of Sefidroud sediments were studied. During the test, physicochemical parameters of water such as pH, oxygen and temperature were measured as 8, 8.5mg/l and 25±1°C respectively. The results showed that LC₅₀96h and LC₅₀24h of sediments on Persian sturgeon were 15367.39mg/l and 124882.04mg/l respectively. We determined the maximum allowable concentration (M.A.C) of sediments to be 1536.74mg/l.